

## โครงการคัดเลือกโรงเรียนประชาธิปไตยตัวอย่าง

### ๑. หลักการและเหตุผล

การสนับสนุนส่งเสริม และเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องประชาธิปไตยนั้น จะต้องเริ่มที่เด็กและเยาวชน โรงเรียนจึงเป็นสถาบันที่สำคัญยิ่งในการปลูกฝัง ฝึกฝนเด็กและเยาวชนให้รู้จักและคุ้นเคยกับพื้นฐานความคิดแบบประชาธิปไตย ซึ่งมีความสำคัญยิ่งต่อการเป็นพลเมืองดีและกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติบ้านเมืองในอนาคต ดังนั้น คณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาประชาธิปไตย ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จึงได้จัดให้มีการคัดเลือกโรงเรียนประชาธิปไตยตัวอย่างขึ้น เพื่อให้เด็กและเยาวชนในโรงเรียน ได้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย ตลอดจนรณรงค์และส่งเสริมให้มีการดำเนินกิจกรรมที่เสริมสร้างวิถีประชาธิปไตยในโรงเรียนทุกแห่งทั่วประเทศ และเพื่อประกาศเกียรติคุณยกย่องโรงเรียนที่มีการดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างวิถีประชาธิปไตยจนประสบความสำเร็จ เผยแพร่แนวคิดและวิธีดำเนินกิจกรรม อันจะเป็นแบบอย่างแก่โรงเรียนอื่นๆ ที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนของตนต่อไป

### ๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อประกาศเกียรติคุณยกย่องโรงเรียนที่มีการดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างวิถีประชาธิปไตยจนประสบความสำเร็จ

๒.๒ เพื่อเผยแพร่แนวคิดและวิธีปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตยให้โรงเรียนทั่วไปนำไปเป็นแบบอย่างต่อไป

๒.๓ เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนตระหนักตามวิถีประชาธิปไตยในการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

๒.๔ เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายการเรียนรู้วิถีประชาธิปไตยของโรงเรียน

### ๓. กลุ่มเป้าหมาย

๓.๑ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓.๒ โรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

๓.๓ โรงเรียนสังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

๓.๔ โรงเรียนสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๓.๕ โรงเรียนสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

### ๔. การดำเนินการ

๔.๑ ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และรูปแบบการคัดเลือกโรงเรียนประชาธิปไตยตัวอย่าง

๔.๒ ประธานขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้คัดเลือกโรงเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนแบบประชาธิปไตยและอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะสามารถเป็นโรงเรียนประชาธิปไตยตัวอย่างได้ ดังนี้

๔.๒.๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คัดเลือกโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในสังกัดทั่วประเทศ ไม่เกิน ๔๐ โรงเรียน

๔.๒.๒ สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน คัดเลือกโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในสังกัดทั่วประเทศ ไม่เกิน ๑๒ โรงเรียน

๔.๒.๓ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร คัดเลือกโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในสังกัดทั่วกรุงเทพมหานคร ไม่เกิน ๑๒ โรงเรียน

๔.๒.๔ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น คัดเลือกโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในสังกัดทั่วประเทศ ไม่เกิน ๑๒ โรงเรียน

๔.๒.๕ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน คัดเลือกโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในสังกัดทั่วประเทศ ไม่เกิน ๔ แห่ง

๔.๓ หน่วยงานตามข้อ ๔.๒ รายงานผลโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกรอบแรกทั้งหมด ตามแบบรายงานกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ส่งให้คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาประชาธิปไตย ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ภายในวันศุกร์ที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๓

๔.๔ คณะอนุกรรมการฯ จะประชุมพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนที่ส่งมาทั้งหมดตามข้อ ๔.๓ เป็นรอบสุดท้าย เพื่อประกาศเกียรติคุณยกย่องให้เป็นโรงเรียนประชาธิปไตยตัวอย่างประจำปี ๒๕๕๓ ดังนี้

๔.๔.๑ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะได้รับรางวัล จำนวน ๔๐ รางวัล

๔.๔.๒ โรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จะได้รับรางวัล จำนวน ๖ รางวัล

๔.๔.๓ โรงเรียนสังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จะได้รับรางวัล จำนวน ๖ รางวัล

๔.๔.๔ โรงเรียนสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จะได้รับรางวัล จำนวน ๖ รางวัล

๔.๔.๕ โรงเรียนสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จะได้รับรางวัล จำนวน ๔ รางวัล

๔.๕ โรงเรียนที่เคยได้รับรางวัลโรงเรียนประชาธิปไตยตัวอย่างไปแล้ว หากเห็นว่ายังรักษามาตรฐานโรงเรียนประชาธิปไตยตัวอย่างไว้ได้อย่างต่อเนื่อง สามารถส่งผลงานโครงการ/กิจกรรมใหม่ ซึ่งไม่ซ้ำกับที่เคยเสนอมาแล้วให้คณะกรรมการฯ พิจารณาเพื่อมอบเกียรติบัตรรับรองการรักษามาตรฐาน ทั้งนี้หากรักษามาตรฐานได้ ๓ ปี ติดต่อกัน คณะกรรมการฯ จะพิจารณาให้รางวัล “โรงเรียนประชาธิปไตยต้นแบบ” โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ เป็นต้นไป

๔.๖ คณะกรรมการฯ จะประกาศผลการตัดสินประมาณปลายเดือนมิถุนายน ๒๕๕๓ และจะแจ้งผลการตัดสินให้ทราบ พร้อมทั้งเชิญโรงเรียนที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณยกย่องให้เป็นโรงเรียนประชาธิปไตยตัวอย่างประจำปี ๒๕๕๓ เข้ารับรางวัลในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๓ ทั้งนี้รายละเอียดต่าง ๆ จักได้แจ้งให้ทราบต่อไป

#### ๕. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๕.๑ คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาประชาธิปไตย ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ

๕.๒ สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

#### ๖. หน่วยงานสนับสนุนโครงการ

๖.๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

๖.๒ สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ

๖.๓ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

๖.๔ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

๖.๕ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

#### ๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๗.๑ โรงเรียนที่ดำเนินกิจกรรมและการเรียนการสอนแบบประชาธิปไตยได้รับการประกาศเกียรติคุณยกย่อง

๗.๒ ทำให้โรงเรียนทั่วไปได้นำแนวคิดและวิธีปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตยไปเป็นแบบอย่างต่อไป

๗.๓ โรงเรียนตระหนักในวิถีประชาธิปไตยในการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

๗.๔ โรงเรียนร่วมมือกันเสริมสร้างเครือข่ายในการเรียนรู้วิถีประชาธิปไตย

\*\*\*\*\*

แบบสำรวจข้อมูลเพื่อสรรหาโรงเรียนประชาธิปไตยตัวอย่าง ประจำปี ๒๕๕๗  
คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาประชาธิปไตย  
สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ส่วนที่ ๑ ความหมายและขอบข่าย

โรงเรียนประชาธิปไตยตัวอย่าง หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร และ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ที่ดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมกันดำเนินการให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมและคุณลักษณะเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง คือ ปัญญา ธรรม คารวธรรม สามัคคีธรรม ตามหลักสูตรอย่างเหมาะสมกับวัยและระดับการศึกษา รวมทั้งจัด กิจกรรมในการปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริม สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ การเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีของการเป็นมนุษย์ มีความภูมิใจในความเป็นไทยรักษาผลประโยชน์ของ ส่วนรวมและของประเทศชาติ เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ได้ ดำเนินการโครงการและกิจกรรมต่างๆ จนประสบความสำเร็จเป็นตัวอย่างแก่โรงเรียนอื่นๆ ได้

หลักเกณฑ์การพิจารณา

๑. โรงเรียนต้องเสนอข้อมูลพื้นฐานตามแบบที่กำหนด
๒. โรงเรียนต้องรายงานผลการดำเนินงานเป็นรายโครงการ/กิจกรรมตามแบบที่กำหนด
๓. ผลงานที่จะพิจารณาต้องเป็นผลงานย้อนหลังไม่น้อยกว่า ๑ ปี
๔. โครงการ/กิจกรรมที่นำเสนอให้พิจารณา เป็นโครงการ/กิจกรรม ในลักษณะต่อไปนี้
  - ๔.๑ การเคารพสิทธิส่วนบุคคล ส่วนรวม และกฎระเบียบของสังคม
  - ๔.๒ ความร่วมมือร่วมใจประสานเพื่อส่วนรวม
  - ๔.๓ การใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาาร่วมกัน
๕. ลักษณะโครงการ/กิจกรรมที่นำเสนอตามข้อ ๔ ต้องสื่อให้เห็นการดำเนินงานในขอบข่าย ที่สำคัญ คือ
  - ๕.๑ โครงการ/กิจกรรมด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อพัฒนาส่งเสริมนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย ความรับผิดชอบต่อสังคม ความสัมพันธ์ ของตนเองกับสังคมและจิตสำนึกประชาธิปไตย
  - ๕.๒ โครงการ/กิจกรรมด้านการฝึกปฏิบัติประชาธิปไตยในโรงเรียน (การแสดงออก/ การแลกเปลี่ยนแนวความคิด/ความเห็นของนักเรียนด้านประชาธิปไตยในโรงเรียน เช่น กลุ่มสนใจ

ชุมนุม ชมรม ค่ายประชาธิปไตย เยาวชนยุติธรรม ฯลฯ ทั้งนี้ เป็นกิจกรรมซึ่งสะท้อนถึงแนวคิด  
ประชาธิปไตย/ ความเท่าเทียมกัน หรือเวทีที่แสดงความสามารถของนักเรียนในเชิงสร้างสรรค์)

๕.๓ โครงการ/กิจกรรมด้านการประยุกต์ใช้และขยายผลประชาธิปไตยในชุมชน  
(การส่งเสริมความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยให้แพร่หลายในชุมชนและสังคม ทั้งนี้อาศัยความรู้จาก  
โครงการที่ ๕.๑ และ ๕.๒ การจัดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และด้านการฝึก  
ปฏิบัติประชาธิปไตยในโรงเรียน อันนำมาซึ่งสิทธิและเสรีภาพของประชาชนสู่สาธารณชน รวมไปถึงสภาวะ  
ทางสังคมโดยทั่วไป)

๕.๔ โครงการ/กิจกรรมที่เป็นนวัตกรรมใหม่ ซึ่งนักเรียนเป็นผู้ริเริ่มด้วยการนำหลัก  
ประชาธิปไตยมาประยุกต์ใช้ในเชิงสร้างสรรค์ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และมีความยั่งยืน เช่น  
การประยุกต์หลักประชาธิปไตยเพื่อเสริมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ ฯลฯ

๖. โรงเรียนที่เคยได้รับรางวัลโรงเรียนประชาธิปไตยตัวอย่างไปแล้ว หากเห็นว่ายังรักษามาตรฐาน  
โรงเรียนประชาธิปไตยตัวอย่างไว้ได้อย่างต่อเนื่อง สามารถส่งผลงานโครงการ/กิจกรรมใหม่ ซึ่งไม่ซ้ำ  
กับที่เคยเสนอมาแล้วให้คณะกรรมการฯ พิจารณา เพื่อมอบเกียรติบัตรรับรองการรักษามาตรฐาน  
 ทั้งนี้ หากรักษามาตรฐานได้ ๓ ปีติดต่อกัน คณะกรรมการฯ จะพิจารณายกย่องให้รางวัล  
“โรงเรียนประชาธิปไตยต้นแบบ” โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ เป็นต้นไป

## ส่วนที่ ๒ ส่วนประกอบของรายงาน

### ๒.๑ ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

๑. ชื่อโรงเรียน.....  
สังกัด.....  
ที่ตั้ง เลขที่.....ถนน .....ตำบล .....  
อำเภอ.....จังหวัด .....รหัสไปรษณีย์ .....  
โทรศัพท์.....โทรสาร .....
- E-mail.....WWW : .....
๒. ชื่อผู้บริหาร .....  
รองผู้บริหาร จำนวน .....คน
๓. จำนวนครู.....คน (ชาย.....คน / หญิง.....คน)
๔. จำนวนนักเรียน.....คน (ชาย.....คน / หญิง.....คน)
๕. จำนวนบุคลากรอื่นในสถานศึกษา.....คน (ชาย.....คน / หญิง.....คน)
๖. จำนวนกรรมการสถานศึกษา.....คน
๗. ระดับการศึกษาที่เปิดสอน ตั้งแต่ชั้น.....ถึง.....

๔. รางวัล หรือผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยที่ภาคภูมิใจของโรงเรียน ผู้บริหาร  
ครู นักเรียน ศิษย์เก่า ชุมชน

ชื่อรางวัล	หน่วยงานที่ให้รางวัล	พ.ศ.ที่ได้รับ
๕.๑		
๕.๒		
๕.๓		
๕.๔		

โครงการ/กิจกรรมที่ ๑. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อพัฒนาส่งเสริมนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย ความรับผิดชอบต่อสังคม ความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคมและจิตสำนึกประชาธิปไตย

๑. เหตุผล/ความจำเป็น

.....  
.....  
.....

๒. วัตถุประสงค์

.....  
.....  
.....  
.....

๓. การดำเนินโครงการหรือกิจกรรม

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

๔. กิจกรรมที่ดำเนินการและผลที่ได้รับ (มีภาพประกอบการรายงาน ๒ - ๓ ภาพ)

วันเดือนปี	กิจกรรม	ผลที่ได้รับ

๕. ข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการในระยะต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้รายงาน

(.....)



โครงการ/กิจกรรมที่ ๒. ด้านการฝึกปฏิบัติประชาธิปไตยในโรงเรียน (การแสดงออก/การแลกเปลี่ยนแนวความคิด/ความเห็นของนักเรียนด้านประชาธิปไตยในโรงเรียน เช่น กลุ่มสนใจ ชุมนุม ชมรม ค่ายประชาธิปไตย เยาวชนยุติธรรม ฯลฯ ทั้งนี้เป็นกิจกรรมซึ่งสะท้อนถึงแนวคิดประชาธิปไตย/ความเท่าเทียมกัน หรือเวทีที่แสดงความสามารถของนักเรียนในเชิงสร้างสรรค์)

**๑. เหตุผล/ความจำเป็น**

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

**๒. วัตถุประสงค์**

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

**๓. การดำเนินโครงการหรือกิจกรรม**

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

**๔. กิจกรรมที่ดำเนินการและผลที่ได้รับ (มีภาพประกอบการรายงาน ๒ - ๓ ภาพ)**

วันเดือนปี	กิจกรรม	ผลที่ได้รับ

๕. ข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการในระยะต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน

(.....)

โครงการ/กิจกรรมที่ ๓. ด้านการประยุกต์ใช้และขยายผลประชาธิปไตยในชุมชน (การส่งเสริมความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยให้แพร่หลายในชุมชนและสังคม ทั้งนี้อาศัยความรู้จากโครงการที่ ๕.๑ และ ๕.๒ การจัดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ และด้านการฝึกปฏิบัติประชาธิปไตยในโรงเรียน อันนำมาซึ่งสิทธิและเสรีภาพของประชาชนสู่สาธารณชน รวมไปถึงสภาวะทางสังคมโดยทั่วไป)

**๑. เหตุผล/ความจำเป็น**

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

**๒. วัตถุประสงค์**

.....  
.....  
.....  
.....

**๓. การดำเนินโครงการหรือกิจกรรม**

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

**๔. กิจกรรมที่ดำเนินการและผลที่ได้รับ (มีภาพประกอบการรายงาน ๒ - ๓ ภาพ)**

วันเดือนปี	กิจกรรม	ผลที่ได้รับ

๕. ข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการในระยะต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน

(.....)

โครงการ/กิจกรรมที่ ๔. โครงการ/กิจกรรมพิเศษเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติเรื่องการใช้ การชัก การประดับ การเคารพธงชาติไทย และการร้องเพลงชาติไทยที่ถูกต้อง โดยส่งเสริมให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติเรื่องการใช้ การชัก การประดับ การเคารพธงชาติไทย และการร้องเพลงชาติไทยที่ถูกต้อง พร้อมทั้งนำแนวทางปฏิบัติดังกล่าวไปดำเนินการให้เป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืน เช่น การใช้และชักธงชาติที่ถูกต้อง การเคารพธงชาติและร้องเพลงชาติไทยที่ถูกต้อง การประดับธงชาติไทยในสถานศึกษาหรือห้องเรียน การจัดนิทรรศการให้ความรู้เรื่องธงชาติไทย ฯลฯ

**๑. เหตุผล/ความจำเป็น**

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

**๒. วัตถุประสงค์**

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

**๓. การดำเนินโครงการหรือกิจกรรม**

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

๔. กิจกรรมที่ดำเนินการและผลที่ได้รับ (มีภาพประกอบการรายงาน ๒ - ๓ ภาพ)

วันเดือนปี	กิจกรรม	ผลที่ได้รับ

๕. ข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการในระยะต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน

(.....)